

**Överenskommelsen mellan regeringen,
idéburna organisationer inom integrationsområdet
och Sveriges Kommuner och Landsting**

Parternas återrapportering

Verksamhetsåret 2015

**Överenskommelsen mellan regeringen,
idéburna organisationer inom integrationsområdet
och Sveriges Kommuner och Landsting**

Parternas återrapportering

Verksamhetsåret 2015

Innehåll

En årlig rapport.....5

Parternas återrapportering 10

Parternas utgångspunkter och åtaganden 10

Regeringskansliet11

Idéburna organisationer 17

Sveriges Kommuner och Landsting 19

Bilagor

Bilaga 1 Styrgruppens sammansättning23

Bilaga 2 Anslutna organisationer25

En årlig rapport

Nedan följer en rapportering av det gemensamma uppföljningsarbetet för 2015 samt de olika parternas åtgärdsrapporter utifrån Överenskommelsen inom integrationsområdet (ÖKI). Varje part äger sin egen del av uppföljningen. För de gemensamma inledande delarna står styrgruppen, d.v.s. representanter för de tre parter som ansvarar för uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet. Styrgruppen ska enligt regeringsbeslut rapportera årligen.

Bakgrund

Regeringen fattade den 15 januari 2009 beslut om att inleda en dialog om relationerna mellan regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting samt de idéburna organisationerna inom integrationsområdet (Dnr IJ2009/60/UF). Några av utgångspunkterna för integrationsdialogen var fastlagda innan processen startade, såsom att principerna från Överenskommelsen inom det sociala området (Dnr IJ2008/2110/UF) skulle ligga till grund även för Överenskommelsen inom integrationsområdet. Efter en dialog med drygt 120 organisationer, och med Sveriges Kommuner och Landsting som observatörer, fattades beslut om en överenskommelse den 20 april 2010 (Dnr IJ2009/2235/UF). I och med regeringsbeslutet om Överenskommelsen inom integrationsområdet så inbjöds de organisationer som omfattats av dialogen att underteckna Överenskommelsen. Hittills har 47 organisationer varav merparten är riksorganisationer och paraplyorganisationer anslutit sig (se bilaga 2).

Under 2011 konstituerades en styrgrupp som leder arbetet med uppföljningen. Styrgruppen består av representanter från de tre parterna och möts ca sex ggr per år. I överenskommelsen står att regeringen har för avsikt att följa upp denna överenskommelse årligen. För detta ändamål har regeringen avsatt 900 tkr per år. Medlen fördelas av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. Uppföljningen ska i första hand gälla de gemensamma samt de partspecifika åtaganden som finns i överenskommelsen. Uppföljningen ska även innehålla en årlig konferens, en årlig rapport samt en årlig tematisk studie. ÖKI är nationell.

Styrgruppens arbete och roll

Styrgruppens uppdrag består i första hand av att utgöra den mekanism där parterna gemensamt ansvarar för uppföljning och spridning av ÖKI. Uppföljningsarbetet består av ett gemensamt förankringsarbete och att stödja genomförandet av åtgärder hos respektive part

Arbetet bör präglas av:

- **Självständighet och oberoende** – varje part äger sina egna åtgärder och har rätt till sin integritet
- **Öppenhet och insyn** – varje part är så öppen man kan vara med att dela sin process
- **Dialog** – parterna har en ömsesidig kommunikation och lyssna både aktivt och proaktivt till varandra
- **Långsiktighet** – att skapa strukturer för långsiktig hållbarhet och behålla riktningen i arbetet

Varje part kan delta i styrgruppen med högst fyra personer per möte, inklusive ordförande. Ordförandeskapet cirkulerar ett år i taget. Vice ordförande väljs från en annan part än ordförandeskapets och konsulteras inför varje styrgruppsmöte. Idéburna organisationerna bör alltid vara antingen ordförande eller vice ordförande. För att gruppen effektivt ska kunna fullgöra sitt uppdrag möts den regelbundet för att följa upp och strukturera sina gemensamma åtaganden. En stående dagordning har upprättats med en given arbetsordning. Beslut om eventuella gemensamma åtaganden och åtgärder fattas i konsensus.

Verksamheten under 2015

Styrgruppen beslutade en verksamhetsplan för 2015 vars övergripande syften var att:

- göra ÖKI känd
- skapa förutsättningar för ett effektivt samarbete mellan parterna
- följa upp ÖKI på nationell nivå samt
- stödja de regionala och lokala processer som uppstår till följd av förankrings- och spridningsarbetet med ÖKI.

För att uppnå dessa syften bestämde styrgruppen att följande aktiviteter skulle genomföras:

- utvärdering av ÖKI genom en studie
- genomföra en konferens för de organisationer som tecknat ÖKI som en del i utvärderingen
- genomföra en årlig konferens
- medverkande i konferenser och andra evenemang
- utarbeta en enkel skrift om ÖKI
- dokumentera verksamheten i en årlig rapport

Utvärderingen av ÖKI genom en studie och konferensen för organisationerna samt skriften om ÖKI genomfördes inte.

Utvärdering av ÖKI

Den nya regering som tillträdde under hösten 2014 ansåg i budgetpropositionen att "arbetet med överenskommelsen från 2010 med idéburna organisationer och SKL inom integrationsområdet står inför en fortsatt utveckling. Under 2015 kan det finnas behov av att se över formerna för detta arbete". Som ett led i detta arbete uppdrog regeringskansliets representanter i styrgruppen i december 2014 till Konsultföretaget Ramböll att genomföra en studie av uppföljningen av ÖKI. Skriften "En studie av uppföljningen av integrationsöverenskommelsen" blev klar i mars 2015.

Styrgruppen ansåg att studien utförd av Ramböll belyste endast styrgruppens arbete och att en bredare ansats behövdes för att belysa andra aspekter, som till exempel hur ÖKI fungerar på lokal nivå. En arbetsgrupp bestående av representanterna för de tre parterna utsattes för att presentera förslag om frågeställningar samt vem som skulle utföra utvärderingen. Det förslag som arbetsgruppen presenterade till Styrgruppen i augusti var att inleda en process i styrgruppen för att klargöra roller och förväntningar kring en utveckling av ÖKI.

Sedan augusti har Styrgruppen inlett en diskussion med utgångspunkt att nå en gemensam grundsyn om hur överenskommelsearbetet ska fortskrida eller om det krävs andra arbetsformer, inte minst mot bakgrund att regeringen kan känna behov av att sätta sin egen prägel på strukturerna för samråd och partnerskap med civilsamhället.

Årlig konferens

Den årliga nationella konferensen om överenskommelsen inom integrationsområdet (ÖKI) ägde rum den 17 november 2015 och var en uppföljning av den överenskommelse som tecknades 2010 av regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting och idéburna organisationer. Det var en bred representation under årets konferens med deltagare från så väl kommuner som från myndigheter, regeringskansli, civilsamhälle, länsstyrelser och landsting. Det var flest representanter från kommunerna följt av civilsamhället och myndigheter, därefter kom länsstyrelser, och Sveriges kommuner och landsting. Totalt var det 122 deltagare anmälda till årets konferens.

Konferensen fokuserade på olika lokala exempel av samverkan. Inom projekt LOSSA - Lokala spelplaner för samverkan mellan olika aktörer presenterades såväl projektet och dess erfarenheter som tre lärrika exempel från projektet Kompis Sverige, från projektet Nätverk - Aktivitet - Delaktighet (NAD) och från Valdemarsviks kommun. Etablerings-

uppdraget och kommunernas utmaningar uppmärksammas genom fyra presentationer. Mathias Wahlsten från Arbetsförmedlingen berättade om samverkan med civilsamhället inom ramen för etableringsuppdraget. Nässjö kommuns integrations strateg och utbildningsledaren för SFI och etablering i Solna stad berättade om kommunens utmaningar och ansvar vid bosättning samt hur det samma kan upphandlas. Därefter berättades det om det nationella arbetet med Flyktingguider/språkvänner. Sveriges Ensamkommande Förening Riksförbund berättade i sitt föredrag om svårigheter och utmaningar med att vara ensamkommande i Sverige.

Sammanfattande slutsatser

Konferensen har belyst hur verksamheter för nyanlända ser ut och hur samverkan mellan olika aktörer ter sig. Det övergripande materialet som tagits fram inom projektet LOSSA visar på goda exempel lokalt. Även projektet Kompis Sverige visar på betydelsen av insatser lokalt och att skapa möten mellan människor. NAD-projektet har lyfts fram som exempel på hur regional samverkan kan se ut och betydelsen av att människor träffas inom föreningslivet och utifrån gemensamma intressen. Valdemarsviks kommun delar med sig av erfarenheterna av att bjuda i nyanlända i gemenskapen och ge människor en chans att se charmen med att bo på en mindre ort i kontrast till i en urban miljö.

Arbetsförmedlingen berättade om sitt uppdrag och de utmaningar som de har att förhålla sig till nu med det ökade asylbehovet som finns i världen. Många människor söker skydd i Sverige och Arbetsförmedlingen ställer om för att kunna erbjuda etableringsinsatser till de många fler nyanlända. Här uppmuntrar och uttrycker Arbetsförmedlingen ett behov av ökad kontakt med det civila samhället och för insatser redan under asylperioden. Det har under konferensen också lyfts fram exempel i från kommuner vad gäller deras arbete inom etableringen så väl som deras utmaningar. Kommunernas närhet till invånaren och ansvar för mycket av den lokala verksamhet samt kontaktnät med det lokala föreningslivet gör kommunen till en central arena för en stor del av arbetet inom etableringsperioden så väl som efter. Det har även lyfts fram exempel på nationell samverkan genom projektet Flyktingguider/språkvänner som har visat på hur det kan göras nationella satsningar lokalt utifrån ett koncept. Organisationen Sveriges Ensamkommandes Förening ger perspektiv på de nyanländas situation och då särskilt de ensamkommande barnens situation. De menar att samhället inte är redo att ta emot dem och att det finns en låg förståelse och kunskap hos människor om hur deras situation och omständigheter ser ut. Det är något som de försöker förändra.

Vid ett flertal tillfällen under konferensen lyftes det fram synpunkter och förslag om ökad samverkan och att ge ett större ansvar till civilsamhället vad gäller mottagandet av nyanlända flyktingar. Såväl regeringskansliets representanter, som myndigheternas och kommunernas representanter uttryckte denna förhoppning. Trots att civilsamhället redan gör en hel del arbete, och att mycket av det som görs inte syns då det inte är finansierat, utan sker på frivillig basis, så framförde representanter för civilsamhället att de kan axla en större roll. Men det lyftes fram frågor om på vilket sätt som detta låter sig göras och att se till att verksamhet inte skapar glapp, utan att det går upp i den ordinarie verksamheten. Det civila samhället uttryckte ett stort behov av att se till helheten och att man ser människor så väl som civilsamhället som en resurs. Det är viktigt att de projekt, former och verksamheter som tas fram och som är framgångsrika får utrymme att bestå. Det finns nu gott om goda exempel.

Medverkande i andra konferenser och evenemang

Under året har styrgruppen medverkat i följande konferenser:

- Konferens i Valdemarsvik om ÖKI den 14 mars organiserad av en arbetsgrupp bestående av Valdemarsviks kommun, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Hela Sverige ska Leva, SIOS Mellansverige, och Svenska kyrkan.
- Konferens om flyktingguider/språkvänner i Eskilstuna den 27-28 maj organiserad av Eskilstuna kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län.
- Konferens om integration i Enköping den 10 november organiserad av Håbos och Enköpings kommun.
- Konferens om ensamkommande flyktingbarn i Göteborg den 24 november organiserad av Länsstyrelsen i Västra Götalandsregionen.

Fortsatt verksamhet

Under 2016 kommer diskussionen om Överenskommelsen inom integrationsområdet som samverkansform samt dess innehåll att vara i fokus. Ambitionen är att i diskussionen deltar alla som under åren medverkat i olika processer för att få till stånd en bättre samverkan mellan det offentliga och idéburna organisationer inom integrationsområdet. Migration och integration är avgörande samhällsfrågor för Sveriges framtida utveckling. Utmaningen är att finna de arbetsformer som främjar samverkan mellan det offentliga och idéburna organisationer för att tillgodose de behov som finns.

Parternas återrapportering

Parternas utgångspunkter och åtaganden

Regeringskansliet

Regeringen tog år 2008 initiativ till en dialogprocess med ideella organisationer inom integrationsområdet. Detta arbete ledde till att staten tecknade en överenskommelse inom integrationsområdet med civila samhället och Sveriges kommuner och landsting i april 2010. Överenskommelsen utgör en gemensam grund för samverkan mellan de tre parterna. Etableringsreformen, men också integrationsfrågor i stort är fokus för överenskommelsen. Bättre utbildningsmöjligheter och utbildningsresultat, ökad sysselsättning och minskat utanförskap är exempel på målsättningar för att uppnå en ökad integration. I detta arbete ryms också likabehandling och anti-diskriminering. Insatserna för ett bättre mottagande inom etableringsreformen gäller utrikesfödda och nyanlända. Övriga integrationsinsatser är främst en del av den generella politiken.

Sveriges Kommuner och Landsting

Sveriges Kommuner och Landsting har välkomnat att den tidigare regeringen tog initiativ för att skapa bättre förutsättningar för de idéburna organisationerna att delta i mottagandet och etableringen av nyanlända. Det är angeläget, inte minst med anledning av den situation som råder i världen i dag med det största antalet människor på flykt sedan andra världskriget, bland annat på grund av kriget i Syrien. Det har även inneburit att Sverige har ett högt asyl- och flyktingmottagande då många av dem som lyckas ta sig till Europa söker sig hit. Enligt Migrationsverkets prognos kommer mottagandet att vara fortsatt högt de närmaste åren. För att alla nyanlända personer ska kunna få en bra start på sitt liv i Sverige är det idag mer angeläget än någonsin att alla samhällets insatser mobiliseras för att tillsammans skapa förutsättningar för en framgångsrik integration. Civilsamhället spelar en viktig och nyskapande roll vid mottagandet av flyktingar i kommunerna. Det finns därför ett stort behov av att lyfta det civila samhället som en viktig samverkanspart i mottagandet av nyanlända där deras insatser är ett betydelsefullt komplement till de insatser som görs i offentlig regi. Det finns en lång tradition av samarbete och samverkan mellan kommuner, landsting och regioner respektive de idéburna organisationerna. För att det ska förbli en styrka för samhällsutvecklingen som helhet behöver samspelet bygga på ett ömsesidigt samförstånd för respektive parts uppdrag och inriktning. Kommuner, landsting och regioner ser ett ökat

behov av att samverka med civilsamhället på lokal och regional nivå. SKL:s förhoppning och vilja är att överenskommelsen på integrationsområdet ska främja den utvecklingen. Den framtida utmaningen består i att hitta former för en god samverkan och ta initiativ som verkligen främjar att på ett bra sätt ta emot nyanlända.

Idéburna organisationer

Ett stort antal idéburna organisationer med verksamheter inom integrationsområdet har deltagit i dialogen inför Överenskommelsen inom Integrationsområdet. För organisationernas del fanns följande gemensamma syften och utgångspunkter för att medverka i processen. Att som oberoende och självständiga aktörer bidra med kompetens och erfarenhet till nyanländas etablering och integration på ett mer effektivt sätt. Att definiera villkor för relationen mellan de idéburna organisationer som arbetar med nyanländas etablering och integration och den offentliga sektorn. Att i dialog och samverkan med regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting identifiera och undanröja hinder samt föreslå och genomföra åtgärder som underlättar individers etablering och som förbättrar samhällets förmåga att anpassa rådande strukturella och institutionella förhållanden när det gäller integration.

Regeringens återrapportering

Regeringen fattade beslut den 14 april 2010 (IJ2009/2235) om Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting. I detta beslut fastslogs regeringens handlingsplan. Flertalet av åtgärderna är nu genomförda. Regeringen har inte fattat beslut om en ny åtgärdsplan.

Regeringens åtgärdsplan

1. Regeringen avser att, mot bakgrund av de svårigheter som de ideella organisationerna har beskrivit under dialogen, tillsammans med bland andra Migrationsverket och ESF-rådet verka för att förfarandet rörande ansökningar om bidrag till integrationsprojekt förenklas.

1. Återrapporterad och avslutad 2012.

2. Inom ramen för det urbana utvecklingsarbetet har regeringen tecknat lokala utvecklingsavtal med 21 kommuner för perioden 2008–2010. Av förordningen (2008:348) om urbant utvecklingsarbete framgår att boende organisationer och andra organisationer bör ingå i det lokala utvecklingsarbete som bedrivs på grundval av avtalen. Regeringen avser att, inom ramen för detta arbete, särskilt följa hur de ideella organisationerna medverkar i de lokala partnerskapen och tillsammans med berörda kommuner verka för att lokala organisationer i större utsträck-

ning kan delta i utvecklingsarbetet.

2. De lokala utvecklingsavtalen upphörde att gälla vid årsskiftet 2011/12 och ersattes av urban utveckling. Inom det urbana utvecklingsarbetet utgör det civila samhället en viktig aktör på lokal nivå. Boverket ska i uppföljningen av prestationsbaserade stimulansmedel till de kommuner och stadsdelar som omfattas av urban utveckling från och med 2012 (A2013/1192/IU) undersöka om det civila samhällets organisationer är en del av det urbana utvecklingsarbetet. Uppdraget har redovisats i rapporten Uppföljning av det prestationsbaserade stimulansbidraget, Boverket 2015:36.

3. Regeringen avser att genomföra ett treårigt projekt som syftar till att underlätta nyanlända invandrades etablering på arbetsmarknaden genom mentorskap på grundval av yrke, utbildning eller tidigare erfarenhet. Verksamheterna ska kunna bedrivas av bland annat organisationer inom det civila samhället, och det yrkesinriktade mentorskapet ska kunna kombineras med inslag av till exempel vägledning till studier eller till engagemang inom organisationer. Ungdomsstyrelsen ska under 2010 fördela 5 miljoner kronor för verksamheterna med stöd av förordningen (2010:84) om statsbidrag för verksamheter med yrkesinriktat mentorskap.

3. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har genomfört en effektutvärdering som följt upp effekterna utifrån fyra olika utfallsmått som på olika sätt kan mäta om individen har inkluderats eller närmat sig arbetsmarknaden. Studien visade en signifikant positiv effekt för män på utfallsmåttet har haft en inkomst från eget arbete eller eget företagande överstigande 42 800 kronor.

4. I propositionen Nyanländas invandrades arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd (2009/10:60) föreslår regeringen att en rätt införs för nyanlända flyktingar m.fl. att välja en personlig etableringslots som stöd i etableringen. Etableringslotsen ska få statlig ersättning bland annat baserat på prestationer och resultat. Idéburna organisationer kommer ha möjlighet att erbjuda lotstjänster på lika villkor som andra aktörer.

4. Mot bakgrund av att systemet med etableringslotsar i praktiken inte har fungerat enligt etableringsreformens intentioner har systemet med etableringslotsar fasats ut under 2015 och rätten till etableringslots upphört att gälla den 1 januari 2016.

5. Kommuner ska, enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, ge de nationella minoriteterna (judar, romer,

samer, sverigefinnar och tornedalingar) möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor. I förarbetena till lagen (prop. 2008/09:158 s. 40) anges att särskilt minoriteternas organisationer bör lyftas fram i dessa dialoger.

5. Uppföljningen av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk hanteras inte inom integrationspolitiken och någon redovisning av arbetet redovisas därför inte i detta sammanhang.

6. Delegationen för romska frågor (Ju2006: 10) ska senast den 30 juni 2010 lämna förslag på hur romers livsvillkor i samhället ska kunna förbättras. Länsstyrelsen i Stockholms län har fått i uppdrag (IJ2009/2169/DEM, IJ2009/2285/DISK) att stödja de kommuner som påbörjat ett utvecklingsarbete avseende den romska minoriteten, samt för att förmedla kontakter mellan den romska minoriteten och ansvariga myndigheter.

6. Strategin för romsk inkludering hanteras inte inom integrationspolitiken och någon redovisning av arbetet efter delegationens förslag redovisas därför inte i detta sammanhang.

7. Regeringen avser att, såsom framgår av regeringsbeslut om överenskommelse med idéburna organisationer inom det sociala området den 23 oktober 2008 (IJ2008/2110/UF), informera den ideella sektorn om relevant arbete som pågår på integrationsområdet inom Regeringskansliet och andra statliga myndigheter.

7. Detta är ett arbete som sker löpande i form av olika dialoger mellan politiker, myndigheter och civilsamhället i aktuella frågor. Statsminister Stefan Löfven stod värd för en nationell samling, Sverige tillsammans, som ägde rum den 12 oktober i Stockholm. Syftet med dagen var att skapa ännu bättre förutsättningar för nyanlända som kommer till Sverige, ca 800 personer från myndigheter, kommuner, civila samhällets organisationer och företag.

8. Regeringen avser att, i likhet med regeringsbeslutet om överenskommelse med idéburna organisationer inom det sociala området den 23 oktober 2008 (IJ2008/2110/UF), höra och uppmärksamma den ideella sektorn under t.ex. utredningsarbete när det handlar om integrationsfrågor.

8. Under 2014 har Regeringskansliet remitterat två departementspromemorior som berör integrationsområdet. Avskaffande av systemet med etableringslotsar Ds 2015:26 som remitterats till 14 organisationer och Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända Ds 2015:33 som remitterats till tio organisationer.

9. Regeringen avser att, i likhet med regeringsbeslutet om överenskommelsen med idéburna organisationer inom det sociala området den 23 oktober 2008 (IJ2008/2110/UF), ta tillvara de ideella organisationernas erfarenheter inom integrationsområdet och verka för att olika aktörer sprider kunskap om den metodutveckling som sker i den ideella sektorn.

9. Under 2015 ordnades en konferens den 8 maj för företrädare för den civila sektorn, kommuner, länsstyrelser med flera med fokus på regeringens initiativ gällande den civila sektorns roll för nyanländas etablering. Bland annat presenterades inspirerande och lärorika exempel på verksamheter som drivs med stöd av § 37 a-medel. Ca 120 personer medverkade varav ca 80 representanter för civilsamhällets organisationer.

I regleringsbrevet för 2015 har Länsstyrelserna i uppdrag att prioriterainsatser som väsentligt bidrar till att öka kommunernas mottagningskapacitet, inklusive vidarebosatta. Länsstyrelserna ska också verka för att stärka den civila sektorns roll, t.ex. genom att fler överenskommelser om integration med civila sektorn kommer till stånd.

I regleringsbrevet för 2015 har Länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands, Skåne och Kronobergs län ska samla relevanta aktörer såsom kommuner och statliga myndigheter samt bjuda in privata aktörer och företrädare för civila samhället för ökat erfarenhets- och kunskapsutbyte inom urban utveckling. Erfarenhets- och kunskapsutbytet ska fokusera på det socialt hållbara perspektivet.

10. Regeringskansliet har upprättat ett avtal med Malmö Ideella föreningsars Paraplyorganisation om att genomföra seminarie- och nätverksarbete om verksamhet med mentorer för nyanlända som vill engagera sig i ideella organisationer (IJ2009/1848/UF). I detta arbete ingår att organisationen bör redovisa sina erfarenheter i en rapport till Regeringskansliet under 2010.

10. Avrapporterad 2012. Avslutad.

11. Regeringen har gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att under 2010 utlysa sammanlagt 13 miljoner kronor till ungdomsorganisationer och andra organisationer inom civilsamhället som vill arbeta med engagemangsguider och liknande metoder av uppsökande karaktär. Dessa metoder bör syfta till att genom uppsökande verksamhet i områden med lägre organisationsgrad stimulera till kontakter inom det civila samhällets organisationer inom skilda verksamhetsområden (IJ2009/1454/JÄM, IJ2010/138/JÄM, IJ2009/2215/UF).

11. Satsningen på stöd till engagemangsguider pågick under åren 2010–2013. . Satsningen innebar att olika grupper (t.ex. nyanlända eller ensamkommande unga) och verksamheter matchades. MUCF genomförde en utvärdering som redovisades i september 2014 (dnr U2014/5179/UC). Utvärderingen visar att föreningsrepresentanter i de lokala projekten hittat metoder för att kunna engagera fler. Det civila samhällets betydelse och kapacitet synliggjordes och jämställdhetsfrågorna ställdes i fokus.

12. Regeringen har gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att, inom ramen för ett projekt, genomföra samtal och skapa nätverk med ett tiotal ideella organisationer om hur arbetet för mångfald och mot diskriminering inom den egna verksamheten kan utvecklas. Regeringen har vidare gett i uppdrag åt Ungdomsstyrelsen att under 2010 utlysa 5 miljoner kronor som kan sökas av organisationer som vill intensifiera sitt arbete mot diskriminering, särskilt könsdiskriminering, och för jämställdhet inom den egna verksamheten. I uppdraget ingår att sammanställa en rapport (IJ2007/26/UF).

12. Avrapporterades 2012. Avlutad.

13. Regeringen har beslutat att inrätta ett forskningsprogram om det civila samhället under 2010 (se prop. 2009/10:55). Programmet pågår i tio år och omfattar dels ett flervetenskapligt grundforskningsprogram för forskning om det civila samhället, dels forskningsbaserade studier för grundläggande kunskap om det civila samhället, inklusive mötesplatser för forskarsamtal och spridning av forskningsbaserad kunskap. Vetenskapsrådet har fått i uppdrag att genomföra grundforskningsprogrammet (IJ2009/2201 [delvis], IJ2209/2322 [delvis], IJ2009/2320 [delvis]). Regeringen avser att avsätta ca 22 miljoner kronor per år.

13. Pågående arbete.

14. Statistiska Centralbyrån (SCB) har fått i uppdrag att ta fram samlad och kompletterad statistik om det civila samhället. En första redovisning bör om möjligt ske 2011 (IJ2010/137/UF).

14. Statistiska Centralbyrån (SCB) redovisade i september 2011 statistik om det civila samhället i en första publikation (U2011/6905/UC). SCB genomför detta uppdrag i samarbete med en referensgrupp bestående av representanter från civila samhällets organisationer. En uppdaterad publikation presenterades hösten 2012. En andra publikation om statistik för det civila samhället publicerades i december 2012. Läs statistiken på SCB:s webbplats.

15. Regeringen har för avsikt att fatta beslut om en handlingsplan för arbetsintegrerande sociala företag. Syftet med handlingsplanen är att

underlätta för fler växande sociala företag. Planen utarbetas f.n. inom Näringsdepartementet.

15. Återrapporterades 2012.

16. Regeringen följer arbetet i den anordnargrupp som Arbetsförmedlingen har bildat i samråd med Svenska ESF-rådet för att säkerställa sysselsättningstillfällena för deltagarna i den tredje fasen av jobb- och utvecklingsgarantin. I anordnargruppen kan bland annat ideella organisationer vara representerade. (Pågående uppdrag.)

16. Avrapporterad 2012.

17. Arbetsförmedlingen har skrivit ramavtal med Röda Korset, Hela Sverige ska leva, Myrorna, RF, Svenska kyrkan och IDEA för tredje fasen i jobb- och utvecklingsgarantin m.fl. Regeringen avser att överväga hur Arbetsförmedlingen skulle kunna stimuleras ytterligare att säkerställa att sociala företag och ideella organisationer deltar i denna verksamhet.

17. Avrapporterad 2012.

18. Regeringen avser att fortsätta arbetet med jobbgarantin för ungdomar enligt förordningen (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar, i enlighet med vilken arbetspraktik också kan genomföras hos idéburna organisationer.

18. Avrapporterad 2012.

19. Regeringen avser att överväga hur myndigheter kan stimuleras att ge utrymme för fler instegsjobb inom ideella organisationer för nyanlända. I och med att reformen för nyanländas arbetsmarknadsetablering träder i kraft den 1 december 2010 kommer Arbetsförmedlingen att behöva tillgång till fler instegsjobb inom idéburna organisationer.

19. Åtgärden kvarstår oförändrad.

20. Regeringen har gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att under 2009–2010 genomföra ett pilotprojekt som syftar till att finna metoder för att minska utanförskap bland utrikes födda kvinnor som inte deltar på arbetsmarknaden (A2009/1763/AE). Projektet ska genomföras i samarbete med föreningar som finns i kommuner med lokala utvecklingsavtal. Uppdraget ska redovisas senast den 1 april 2011.

20. Avrapporterad 2012.

21. Regeringen har lämnat förslag om att en person, som av kommunen bedömts behörig att delta i svenskundervisning för invandrare (SFI) och antagits till utbildningen, ska kunna vända sig till en folkhögskola med betygsrätt för SFI. Lagen föreslås träda i kraft den 28 juni 2010.

21. Avrapporterad 2012.

22. Regeringens yrkesvuxsatsning innebär att kommunerna kan få statsbidrag för att anordna yrkeskurser för vuxna. Satsningen möjliggör för kommunerna att inom ramen för orienteringskurser erbjuda svenskundervisning för invandrare som är integrerad med yrkesutbildningen. Undervisningen kan genomföras i samverkan med ideella organisationer.

22. Åtgärden kvarstår oförändrad.

23. Regeringen har gett svenska ESF-rådet i uppdrag att samordna Sveriges genomförande av europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning 2010 (S2009/263/ST). En målsättning med europeiska året är att stärka grupper i särskilt utsatta situationer, t.ex. nyanlända.

23. Avrapporterad 2012. Temaåret är genomfört.

Idéburna organisationernas återrapportering

Organisationernas gemensamma arbete

Organisationernas gemensamma arbete med Överenskommelsen inom integrationsområdet (ÖKI) fortsatte under verksamhetsåret 2015. Organisationerna har utvecklat en samverkansform där styrgruppens organisationsrepresentanter inbjuder till gemensamma möten. Inbjudan med dagordning skickas till samtliga organisationer som skrivit under ÖKI minst 3-4 veckor i förväg. Beslut i gemensamma frågor tas av de representanter från organisationerna som deltar i mötet. På mötet bestäms också datum för nästa möte. Minnesanteckningar från mötet skickas till samtliga organisationer som undertecknat ÖKI. Mellan mötena skickas även vid behov uppdateringar om vad som skett i arbetet nationellt inom ÖKI. Företrädare för organisationerna har haft två möten under året, i juni och november.

Organisationernas synpunkter på arbetet med Överenskommelsen inom integrationsområdet

Organisationernas roll i arbetet med Överenskommelsen inom integrationsområdet har varit i fokus under 2015.

Den nya regeringen uttryckte i budgetpropositionen för 2015 att "arbetet med överenskommelsen från 2010 med idéburna organisationer och SKL inom integrationsområdet står inför en fortsatt utveckling. Under 2015 kan det finnas behov av att se över formerna för detta arbete". Mot den bakgrunden beslutade organisationerna i slutet av 2014 att en skrivelse skulle skickas till ansvariga statsråd, vilket gjordes i januari

2015. I skrivelsen presenterades samma synpunkter som framförts till förra statsrådet.

- Arbetet med ÖKI bör knytas till integrationspolitiken
- Regeringen bör utfärda tydliga signaler till berörda statliga myndigheter att finna former för samverkan och samarbete med organisationerna
- Den nuvarande sammansättningen av Styrgruppen för ÖKI bör ses över med högre politisk representation
- Att finansiera arbetet i ÖKI.

I februari skrev organisationsföreträdarna i Styrgruppen för uppföljningen av ÖKI en debattartikel i DN Debatt som replik till regeringens debattartikel i DN Debatt Nyanländas etablering i Sverige ska reformeras. I artikeln betonade organisationerna viljan att arbeta för etablering och integration och samverka med det offentliga och att organisationerna var beredda att diskutera form och innehåll för samverkan.

I april träffade organisationsföreträdare och SKL:s företrädare i Styrgruppen statssekreterare Erik Nilsson på Arbetsmarknadsdepartementet. Statssekreteraren och organisationsföreträdarna uttryckte sin vilja att se över formerna för arbetet med ÖKI.

I juni mötet behandlades organisationernas svarsskrivelse angående ”En studie av uppföljningen av integrationsöverenskommelsen” gjord på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet av Ramböll Management Consulting AB. I svarsskrivelsen angavs följande förtydliganden och kommentarer: I studien saknas bakgrunden till varför organisationerna valde att arbeta lokalt och regionalt; studien förbiser organisationernas demokratiska process; vikten av den av Styrgruppen beställda studien Somalisk familjeåterförening förminskas samt att studien saknar en viktig slutsats i sin analys. Detta förhållande kan bero på det begränsade uppdrag som studien hade. Med ett bredare perspektiv, vilket även diskuterades i styrgruppen, hade studien kunnat presentera andra slutsatser. Med detta menade organisationerna att om integrationsöverenskommelsen ska vara meningsfull bör den tydligt kopplas till beredningen av politiska förslag på regeringskansliet och ge en nödvändig plattform för regeringens samråd med frivilligorganisationerna och SKL kring viktiga frågor som berör etablerings- och integrationspolitiken.

I november mötet diskuterade organisationerna ett förslag från organisationsföreträdarna i Styrgruppen om hur en samverkansplattform skulle kunna utformas som en utveckling av ÖKI.

Förslag till verksamhetsplan och val av organisationsföreträdare till Stygruppen

Under juni mötet föreslogs, diskuterades och förankrades förslag för Stygruppens verksamhetsplan för 2015. Mötet förordade att en utvärdering av ÖKI skulle göras under hösten och att en konferens för organisationerna inom ramen för denna utvärdering skulle genomföras. Därutöver omvalde organisationerna sina representanter till Stygruppen för ÖKI vars sammansättning framgår av bilaga 1.

Organisationernas åtgärdsplan och åtaganden

Det arbete som organisationerna genomfört följer den åtgärdsplan och de åtaganden som uttrycks i överenskommelsen inom integrationsområdet. Fokus i arbetet har legat på spridning av överenskommelsen, utveckling av former och metoder för att idéburna organisationer bättre ska kunna medverka i integrationsarbetet samt frågan om resurser och organisationernas delaktighet. En grundläggande fråga har varit samverkan mellan de idéburna organisationerna.

Samverkan mellan organisationerna

De idéburna organisationernas samverkan inom integrationsområdet är under utveckling på såväl nationell som regional och lokal nivå. Det är inte helt enkelt då de organisationer som verkar inom integrationsområdet är olika, verkar inom olika samhällsområden och har olika uppdrag. Att hitta samverkansformer tar tid och är en process i sig. Det är önskvärt att de samverkansformer som ger representativitet och återkoppling mellan organisationer på nationell nivå inom ramen för ÖKI tillämpas och utvecklas även regionalt och lokalt.

Sveriges Kommuner och Landstings återrapporering

De tre åtagandena och SKL:s aktiviteter kring dessa under 2015

SKL:s första åtagande är att bidra till att Överenskommelsen inom integrationsområdet blir känd av organisationens medlemmar, dvs. kommuner, landsting och regioner. Överenskommelsen har därför, sedan den undertecknades, publicerats på förbundets hemsida. Vidare kommuniceras den löpande med kommunerna i de ständigt pågående kontakter som sker mellan kommunerna och SKL på integrationsområdet. Vi kan konstatera att Överenskommelsen inom integrationsområdet och samverkan med idéburna sektorn fortsatt är en integrerad del av SKL:s arbete med frågor som rör asylsökande, flyktingar och deras anhöriga

och att den "marknadsförs" när SKL i olika sammanhang träffar landets kommuner i integrationsfrågor. Detta har under 2015 bland annat skett på ett flertal konferenser för berörda i kommuner och myndigheter som arbetar med asyl- och flyktingmottagarfrågor. Den nationella konferensen som parterna arrangerade i november 2015 var också en viktig arena för att fortsätta göra överenskommelsen känd för förbundets medlemmar och övriga deltagare.

SKL:s andra åtagande är att på olika sätt sprida goda exempel på lokal samverkan mellan kommuner och idéburna organisationer samt erfarenheter av Överenskommelsen inom integrationsområdet till medlemmarna. SKL publicerar sedan hösten 2014 på sin hemsida en idébank med goda exempel inom olika områden som har beröring på asyl- och flyktingmottagande, bland annat goda exempel på samverkan mellan idéburna organisationer och det offentliga. Syftet är att visa på vilka möjligheter samarbete på lokal nivå innebär för ett framgångsrikare integrationsarbete och sprida det till andra aktörer och kommuner för att inspirera och stimulera till ökad samverkan med den idéburna sektorn. SKL har också varit projektägare till projektet LOSSA (lokala spelplaner för samverkan mellan olika aktörer) som nyligen avslutats. Projektet har inventerat goda exempel i hela Sverige för att genom dem hitta metoder och strategier som kan underlätta samverkan mellan statliga myndigheter, kommuner och civilsamhället. Projektet presenterades på den nationella konferensen i november och väckte mycket uppmärksamhet och intresse.

SKL:s tredje åtagande är att påtala för andra aktörer, bland andra statliga myndigheter, att de också har en roll att spela i samverkan med idéburna organisationer. Detta gör SKL främst i de befintliga samarbetena och nätverk som förbundet har t.ex. med Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Försäkringskassan och länsstyrelserna. Förbundets bedömning är att intresset för samverkan med den idéburna sektorn successivt fortsätter att öka i takt med att det blir tydligt vilken kompletterande roll idéburna organisationer har och i takt med de ökande utmaningar som samhället står inför på integrationsområdet.

Bilagor

Styrgruppens sammansättning 2015

Under 2015 har organisationerna ordförandeskapet i styrgruppen.

För organisationerna

Jan Runfors, ordförande (Hela Sverige ska leva) jan.runfors@comhem.se
 Julio Fuentes (SIOS) julio.fuentes@sios.org
 Nilla Helgesson (Skyddsvärnet) nilla.helgesson@skyddsvarnet.se
 Gun Holmertz (Caritas Angered/Göteborg) gun.holmertz@telia.com

För Regeringskansliet

Lena Ljungberg lana.ljungberg@regeringskansliet.se
 (Arbetsmarknadsdepartementet)
 Maria Nilson (Utbildningsdepartementet) maria.nilson@regeringskansliet.se

För Sveriges Kommuner och Landsting

Birgitta Hällegårdh birgitta.hallegardh@skl.se
 Lotta Dahlerus lotta.dahlerus@skl.se

Styrgruppens sammansättning 2016

Under 2016 har Sveriges kommuner och Landsting ordförandeskapet i styrgruppen.

För organisationerna

Jan Runfors, ordförande (Hela Sverige ska leva) jan.runfors@comhem.se
 Julio Fuentes (SIOS) julio.fuentes@sios.org
 Nilla Helgesson (Skyddsvärnet) nilla.helgesson@skyddsvarnet.se
 Gun Holmertz (Caritas Angered/Göteborg) gun.holmertz@telia.com

För Regeringskansliet

Lena Ljungberg lana.ljungberg@regeringskansliet.se
 (Arbetsmarknadsdepartementet)
 Maria Nilson (Utbildningsdepartementet) maria.nilson@regeringskansliet.se

För Sveriges Kommuner och Landsting

Birgitta Hällegårdh, ordförande birgitta.hallegardh@skl.se
 Lotta Dahlerus lotta.dahlerus@skl.se

I kronologisk ordning har följande organisationer anslutit sig till Överenskommelsen inom integrationsområdet till dagens datum:

Civilförsvarsförbundet
Riksteatern
Caritas Sverige
Romersk-katolska kyrkan
Kurdiska Riksförbundet
Internationella Kvinnoförbundet
Folkbildningsförbundet - studieförbundens intresseorganisation
Sveriges Kommuner och Landsting
RIFFI
Caritas Angered
LP-verksamhetens Ideella Riksförening
Hela Sverige ska leva
IOGT-NTO
Sveriges Kristna Råd
Sociala Missionen
Föreningen Skyddsvärnet i Stockholm
Rainbow Sweden
Afrosvenskarnas Riksförbund
Malmö Idrottsföreningars Samorganisation
Malmö Ideella föreningars Paraplyorganisation
Sveriges Föreningar
Göteborgsregionens Sociala Ekonomi
SIOS
Svenska Röda Korset
Uppsala Föreningsråd
Forum för frivilligt socialt arbete
Hyresgästföreningen
Irakiska Riksförbundet i Sverige, IRS
Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare
Folkets Hus och Parker
Eritreanska Riksförbundet i Sverige
Riksidrottsförbundet
RFSL
Studieförbundet Bilda
Svenska Missionskyrkan
Svenska kyrkan
Magan Welfare Förening
FAIS-IR
Somaliska riksförbundet i Sverige
Ukrainska alliansen i Sverige

Turkiska kvinnoförbundet
Frivilligsamordnarnas förbund
Individuell Människohjälp
Gulan Förening i Stockholm
Kvinnofrid för Demokrati
Riksförbundet Sveriges Frivilligcentraler
Sveriges Ensamkommandes Förening

För ytterligare information om hur man ansluter sig till överenskommelsen kontakta:

SIOS, Julio Fuentes: julio.fuentes@sios.org

The background features several large, solid yellow geometric shapes: a circle in the top-left, a triangle in the top-right, a quadrilateral in the middle-left, and a rectangle in the bottom-right. The text is positioned in the bottom-left area of the page.

**Överenskommelsen
inom integrationsområdet**